Vlaams Parlement

vergadering **C254 – LEE36**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

van 5 juni 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over asbestsaneringen
- 1944 (2011-2012) 3

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afbouw van milieuschadelijke subsidies
- 1951 (2011-2012) 5

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het onderzoek van Test-Aankoop over spaarlampen
- 1966 (2011-2012) 7

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaamse beleid inzake natuur- en milieueducatie
- 1957 (2011-2012) 10

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de invoering van een sorteerlogo
- 1970 (2011-2012) 14

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over asbestsaneringen - 1944 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Een beschrijvend bodemonderzoek van een onafhankelijke expert heeft bevestigd dat een oude stortplaats in Kapelle-op-den-Bos een mogelijk risico vormt voor de volksgezondheid en gesaneerd moet worden. In de grond werd ongeveer 50 milligram asbest per kilogram gevonden, vijf keer meer dan aangewezen, maar wel onder de alarmdrempel van 100 milligram.

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) die het bodemonderzoek heeft goedgekeurd, heeft Eternit opdracht gegeven tot bijkomende sanering van het terrein. Het gaat blijkbaar minder om het terrein zelf, dat eerder werd afgedekt met een halve meter grond, maar wel om delen aan de rand die onvoldoende afgedekt zijn en gelegen zijn aan een beek.

Het bodemonderzoek kwam er in de periode van het asbestproces, waarbij een asbestslachtoffer eind vorig jaar trachtte aan te tonen dat de beek langs het terrein vervuild was. Voor de sanering heeft de OVAM een tijdspad opgelegd aan Eternit. Tegen 1 juli moet een tweede bodemonderzoek uitmaken hoever de asbestverontreiniging precies reikt en welke stukken grond moeten worden gesaneerd. Twee maanden later moet Eternit een bodemsaneringsproject aan de OVAM voorleggen.

Minister, wat gebeurt er met andere vervuilde asbestlocaties, bekend of onbekend, in Kapelle-op-den-Bos en in de rest van Vlaanderen? Hoe gebeurt de opvolging ervan door de OVAM, vooral als niemand de kat de bel aanbindt door onder meer een gebrek aan kennis van de asbestproblematiek?

Een aanvaardbare dosis is 10 milligram asbest per kilogram aarde; de alarmdrempel is 100 milligram per kilo. De gemeten waarde op de afgedekte stortplaats van Kapelle-op-den-Bos bedraagt 50 milligram per kilo. Is dat een gemiddelde waarde over het gehele oppervlak? Of is het de uiterste waarde, gemeten op het minst afgedekte gedeelte? Bovendien is 50 milligram per kilo toch wel verontrustend, ook al is het ‘maar’ de helft van de alarmdosis.

Boven het terrein worden ook metingen naar asbest in de lucht uitgevoerd. Dat is belangrijk aangezien asbest vooral gevaarlijk is bij het inademen. Hoe worden deze resultaten openbaar gemaakt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voor asbestlocaties wordt geen uitzondering gemaakt: ze worden door de OVAM behandeld overeenkomstig het Bodemdecreet. De OVAM beheert een grondeninformatieregister waarin de gegevens worden opgenomen over gronden die in het kader van dit decreet aan de OVAM worden bezorgd.

Elke gemeente beheert een inventaris van de risicogronden die op haar grondgebied gelegen zijn. Dit zijn gronden waarop een risico-inrichting gevestigd is of was. Om na te gaan of een grond een risicogrond is, moet steeds gekeken worden naar de werkelijke situatie en niet alleen naar de vergunde situatie.

De lijst van risico-inrichtingen wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering. De OVAM neemt de gegevens uit de gemeentelijke inventaris op in het grondeninformatieregister.

Overeenkomstig het Bodemdecreet is het verplicht een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren voor de overdracht van een risicogrond, voor de onteigening van een risicogrond, naar aanleiding van de sluiting van een risico-inrichting, en bij faillissement of vereffening van de exploitant. In het kader van de exploitatie van bepaalde categorieën van risico-inrichtingen

moet periodiek een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd worden. De OVAM kan ook ambtshalve een bodemonderzoek uitvoeren.

Overeenkomstig de standaardprocedure voor oriënterende bodemonderzoeken is het bovendien verplicht te zoeken naar de aanwezigheid van asbest en daarover systematisch verslag uit te brengen. Op basis van een algemene visuele screening van het terrein, de voorstudie en het opgeboorde materiaal, besluit de bodemsaneringsdeskundige of de onderzoekslocatie al dan niet een asbestrisico kent. Als er asbest kan worden aangetroffen, wordt het asbest beschouwd als een verdachte stof op het terrein en wordt het onderzocht zoals beschreven in het protocol voor oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek naar asbestverontreiniging. Dat is een specifiek protocol dat daarvoor is afgesloten.

In het verleden hielden noch de gemeenten noch het bedrijf Eternit een inventaris bij van waar het asbestafval werd aangebracht. In 27 gemeenten in de ruime regio rond Kapelle-op-den-Bos voerde de OVAM in de periode 2004-2011 twee grootschalige projecten uit waarbij particulieren, gemeenten en bedrijven het vermoeden van asbestcementdraailingen konden aanmelden. De asbestcementdraailingen fungeerden als aanvul- of funderingslaag, maar ze werden ook aangetroffen op enkele asbeststortlocaties. In 19 gemeenten werden 1720 percelen onderzocht. 660 percelen werden ambtshalve gesaneerd.

De OVAM sensibiliseert ook de inwoners van die negentien gemeenten rond Kapelle-op-den-Bos over de kans op het voorkomen van asbest in de bodem. Niet iedereen is zich immers voldoende bewust van wat asbest is en hoe men moet omgaan met asbest in de bodem. Via de vernieuwde OVAM-databank kan in principe extra informatie op alle bodemattesten worden opgenomen. De OVAM treft momenteel voorbereidingen om dit mogelijk te maken. Het is de bedoeling om op elk bodemattest dat zal worden afgeleverd voor een grond in deze negentien gemeenten, een verwijzing op te nemen naar een specifieke pagina op de OVAM-website over asbest. Er wordt dus heel gericht over gecommuniceerd.

In het eerste gefaseerde beschrijvend bodemonderzoek werden in de zone bovenafdek een aantal mengmonsters van gronden uit de afdeklaag op meerdere locaties geanalyseerd op asbest. Daarin werd geen niet-hechtgebonden asbest aangetroffen. Er werd alleen hechtgebonden asbest aangetroffen met een gemiddelde concentratie van ongeveer 50 milligram per kilogram droge stof. In het protocol voor oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek naar asbestverontreiniging is een stapsgewijze risico-evaluatie opgenomen voor de bepaling van de humanerisicoanalyse van asbest. Hierbij worden de totale asbestgehaltes getoetst aan de richtnorm voor asbestvezels – het gaat inderdaad om 100 milligram per kilogram droge stof – hetgeen resulteert in een eerste indicatie betreffende het asbestrisico. Actuele asbestrisico's worden veroorzaakt door de aanwezigheid van niet-hechtgebonden asbestvezels aan de oppervlakte. Hechtgebonden asbest stelt een veel geringer risico. In de betreffende zone werd alleen hechtgebonden asbest aangetroffen.

Alleen luchtmetingen uitgevoerd in het kader van de risicoanalyse van bodemonderzoeken worden aan de OVAM gerapporteerd. Deze zijn openbaar na beoordeling van de bodemonderzoeken door de OVAM.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, bedankt voor uw antwoord. U hebt inderdaad het theoretisch kader uit de doeken gedaan. We kennen dat natuurlijk voor een groot stuk. Er is de inventaris van verontreinigde gronden, en wanneer het asbest betreft, gaat het vooral om oude stortplaatsen. Er zijn al heel wat saneringen gebeurd en opruimacties, voornamelijk van draailingen, want dat is een meer risicovolle vorm van asbest.

Ik leg ook wel eens mijn oor te luisteren in Kapelle-op-den-Bos, en men is daar over het algemeen positief over de houding van de OVAM. Ook als er een probleem wordt vastgesteld, door een inwoner bijvoorbeeld die naar de OVAM stapt, dan wordt daar adequaat op gereageerd. Het knelpunt zit hem vooral bij de afwezigheid van kennis bij heel wat

mensen. Het gaat vooral om mensen die niet opgegroeid zijn met de asbestproblematiek, inwijkelingen die nog niet zo lang in de regio wonen. Het klopt dat los asbest veel risicovoller is dan de hechtgebonden vormen. U weet ook dat de inventaris zeker niet alle terreinen bevat waar asbest aanwezig is in hechtgebonden vorm, voorbeeld asbestplaten. We horen vaak van mensen van Kapelle-op-den-Bos dat er toch nog ergens een asbestplaat is. Als dat wordt vastgesteld door iemand die de problematiek niet kent, dan zal die ook niet naar de OVAM stappen om dat te melden. Dat vormt een mogelijk risico, want ook hechtgebonden asbest kan op termijn verweren, en zo kunnen asbestvezels in de lucht terechtkomen en is er blootstelling mogelijk.

De OVAM doet haar best, maar op het vlak van preventie blijkt er nog een en ander nodig te zijn in Kapelle-op-den-Bos en omstreken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, er worden heel veel initiatieven genomen inzake preventie. U kent de folders die actief verspreid werden. De gemeentebesturen van de negentien gemeenten verspreiden ook actief informatie. Ik wil ook verwijzen naar het feit dat men nu telkens heel expliciet zal verwijzen naar het risico van asbest. Dit is een initiatief van de OVAM. Ook dat is positief. Het zijn allemaal inspanningen die gebeuren. Mocht u nog andere suggesties hebben om de sensibilisatie concreter te maken, dan zijn die welkom, maar er worden al heel veel initiatieven genomen om de kwestie zo veel mogelijk kenbaar te maken en erover te communiceren.

De heer Hermes Sanctorum: Ik wil zo wel een suggestie doen omdat u ernaar vraagt. Ik denk dat een foldertje van het gemeentebestuur onvoldoende is, dat u echt een grootschalige sensibilisatie op gang moet trekken in de regio. Ik herhaal dat veel mensen die er langer wonen, de asbestproblematiek kennen, maar dat het vooral inwijkelingen zijn, mensen die er nog maar enkele jaren wonen, die nog altijd onvoldoende vertrouwd zijn met de problematiek. Een grootschalige sensibilisatie is een mogelijkheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afbouw van milieuschadelijke subsidies
- 1951 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, in haar stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik in Europa stelt de Europese Commissie (EC) de doelstelling voorop om tegen 2020 “alle milieuonvriendelijke subsidies af te bouwen, evenwel met alternatieve overgangsmaatregelen voor mensen die daar behoefte aan hebben”.

Volgens datzelfde document moeten de lidstaten hiertoe onder andere de belangrijkste milieuonvriendelijke subsidies identificeren aan de hand van vastgestelde methoden – dat moest tegen 2012 gebeuren –, plannen en tijdschema’s opstellen voor de afbouw van milieu-onvriendelijke subsidies en hierover rapporteren als onderdeel van hun nationale hervormingsprogramma’s – dat is tegen 2012/2013.

In uw beleidsbrief lezen we onder operationele doelstelling 133 ‘we optimaliseren de impact van subsidies op het leefmilieu’: “Voor milieuschadelijke subsidies wordt intern een aanpak uitgewerkt vooraleer hierover in 2012 eventueel studiewerk wordt uitbesteed.”

De problematiek van milieuonvriendelijke of milieuschadelijke subsidies kwam voor het laatst aan bod in de commissievergadering van 19 oktober 2010. Toen antwoordde u op een

vraag van collega Watteeuw het volgende: “Concrete maatregelen zijn er op dit moment nog niet gepland, noch op het gebied van fiscaliteit, noch met betrekking tot de milieuschadelijke subsidies. Zoals gezegd, zullen we dat volgend jaar vertalen.” Ondertussen zijn we al midden 2012 en is het stil rond dit dossier. Daarom heb ik enkele vragen voor u.

Werd er ondertussen al een inventaris en evaluatie opgemaakt van de milieuschadelijke subsidies? Volgens de website van het departement LNE was het eindrapport gepland voor medio 2011. Zo ja, graag een toelichting. Zo neen, tegen wanneer zal die evaluatie afgerond zijn? Werd er reeds studiewerk betreffende deze problematiek uitbesteed? Welke concrete thema’s worden/werden hierbij onderzocht? Welke werkwijze zult u hanteren om de milieuschadelijke subsidies af te bouwen? Hoe zult u Europa op de hoogte houden van de vorderingen op dit vlak?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het werk over milieuschadelijke subsidies in het kader van het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling is klaar en is recent gepubliceerd op de website van het steunpunt, dat is www.steunpuntdo.be. Op de website van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) zal hier uiteraard naar verwezen worden. Dit eindrapport bevat geen volledige inventarisatie. Het geeft geen volledig overzicht van de ondersteuning en subsidies en het effect ervan. Het is wel een conceptuele paper over het begrip ‘milieuschadelijke subsidie’ en een tweede paper waarin twee instrumenten specifiek worden geëvalueerd om na te gaan of er milieugevolgen zijn van die premies of subsidies. Het gaat over de Vlaamse renovatiepremie en de toeslagrechten in de landbouw.

Het departement LNE werkt nu aan het bestek voor een studieopdracht over milieuschadelijke subsidies. Met deze studieopdracht kunnen niet alle instrumenten van de Vlaamse overheid worden afgedekt. Het gaat immers niet alleen over rechtstreekse subsidies, maar ook over fiscale voordelen en gunstregelingen. Daarom zal de studie focussen op een selectie van instrumenten, met name deze instrumenten die ook een impact hebben op verspreide bebouwing, de suburbanisatie, naast hun mogelijke directe of indirecte impact op milieu en natuur. Het gaat bijvoorbeeld over woonfiscaliteit, over subsidies voor huiseigenaars voor rationeel energiegebruik en over de planlasten-planbatenregeling. Deze uitbesteding is erop gericht om de aanpak die intern is voorbereid, te testen en te verfijnen.

De aanpak die LNE uitwerkt, is gericht op het detecteren van het potentieel voor verbetering en meer milieurendement en het uitwerken van voorstellen voor hervorming. Milieuschadelijke subsidies zijn subsidies of fiscale instrumenten die een bepaald doel nastreven, bijvoorbeeld een leefbaar inkomen voor landbouwers of het stimuleren van investeringen, en als onbedoeld neveneffect een negatieve impact op milieu of natuur veroorzaken. Het is onze bedoeling om naar win-winsituaties te zoeken: de beoogde doelstelling van het instrument bereiken en tegelijkertijd de modaliteiten zo aanpassen dat er geen negatieve impact is op het leefmilieu of dat er zelfs een positieve impact op het milieu gerealiseerd kan worden. Uit subsidies of instrumenten die op de goede weg zijn, kunnen we leren hoe we modaliteiten kunnen aanpassen om dat doel te bereiken.

Vlaanderen heeft zich in het Vlaamse Hervormingsprogramma Europa 2020 geëngageerd om milieuschadelijke subsidies op te sporen en zo nodig bij te sturen. We zullen dus via de voorziene rapportering over de voortgang van dit programma rapporteren. Daarnaast informeert het departement ook op informele wijze Europa over de vorderingen. Er zal een toelichting worden gegeven over onze aanpak op de aanstaande EU-expertenworkshop over Environmentally Harmful Subsidies op 26 juni 2012 in het kader van een studie in opdracht van DG Environment van de Europese Commissie.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u verwijst naar het rapport op de website. U zegt zelf dat het geen echte inventaris is. Misschien moet er nog meer in detail naar worden gekeken.

Ik heb gezien dat er al in 2006 of 2007 een onderzoek werd aangevraagd door de Vlaamse Milieumaatschappij. Ik dacht aan de KU Leuven om ook iets te doen rond die milieuschadelijke subsidies. Is daar destijds iets mee gebeurd? Ik heb de resultaten van dat onderzoek niet kunnen terugvinden, noch de eventuele implementatie in het beleid.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Worden in die oefening ook zaken opgenomen die het Vlaamse niveau overstijgen? Of zaken die op de grens tussen federaal en Vlaams liggen? Ik denk aan het benchmarkconvenant rond energie waar u, voorzitter, soms ook een punt rond maakt, en dat is Vlaamse materie. Het gaat soms ook over grote accijnsvrijstellingen voor fossiele brandstoffen, en die worden federaal geregeld. Hoe breed wordt de oefening gemaakt? Zuiver Vlaams? Of iets breder?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, er kan geen inventaris op de website staan omdat er geen inventaris is. Er zijn twee papers. Op basis daarvan zal nu verder worden gewerkt. Alle beschikbare informatie staat op de website. Er wordt nu een bestek uitgeschreven.

Mijnheer Sanctorum, ik zal contact opnemen met het departement LNE om te zien hoe ruim dat gaat. Ik veronderstel dat het breder zal zijn, aangezien hier staat dat men ook naar fiscale regimes en dergelijke kijkt. Men is nog bezig met het bestek. Ik zal laten nagaan wat daar allemaal onder valt, en uw bezorgdheid overmaken.

Mijnheer Vandaele, u verwijst naar een studie of de opdracht daartoe van 2006. Dat moet ik checken. Die informatie is me niet bekend. Ik zal het overmaken aan het secretariaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het onderzoek van Test-Aankoop over spaarlampen
- 1966 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: In het verleden heb ik hierover al een aantal schriftelijke vragen gesteld. De materie belangt zowel u, minister, als minister Van den Bossche aan, en heeft wellicht ook een aantal federale raakvlakken.

Het stond dit weekend ook in De Standaard, met als ronkende kop ‘Het groot complot uit Eindhoven’. Daarbij werd gedoeld op de verplichte introductie van de spaarlampen en het einde van de gloeilamp, dat nu echt nabij is.

Spaarlampen zijn in de plaats gekomen van de gloeilampen, maar een volwaardige vervanger zijn ze blijkbaar niet volgens het onderzoek dat Test-Aankoop deed van 13 verschillende soorten spaarlampen, de meest verkochte spaarlampen in Vlaanderen. Verder gingen ze kijken bij de verwerking van spaarlampen in 34 Belgische containerparken.

De bevindingen van Test-Aankoop zijn niet positief. Zelfs de beste spaarlamp uit de test krijgt maar een score van 64 procent. Acht modellen halen zelfs niet eens de helft van de punten en zijn dus gebuisd.

Inzake de startsnelheid van de lampen kwamen er volgende opmerkingen uit het onderzoek naar voren. Geen enkele geteste lamp behaalde in de eerste tien seconden dat ze brandt 20 procent van haar totale lichtsterkte. Verder is geen enkele lamp binnen de halve minuut op volle lichtsterkte. Dat zijn toch zwakke resultaten in vergelijking met de gloeilamp.

Ook qua levensduur zijn er opmerkingen. Bij vier van de vijf geteste lampen ging het licht al uit nog voor ze de 5000 uren hadden overschreven. De aangekondigde levensduur op de verpakking strookt absoluut niet met de werkelijkheid. De consument wordt dus niet correct geïnformeerd. De lamp dient bestand te zijn tegen veelvuldig aan- en uitschakelen. Bij de test blijkt dat 18.000 cycli het maximum is dat werd gehaald bij de betrokken spaarlampen. Ook dat is geen goede score.

Afgedankte spaarlampen vallen voor de afvalverwerking onder de categorie van afgedankte elektrische en elektronische apparaten. In principe worden die via Recupel ingezameld op inzamelpunten. Ook daar waren heel wat opmerkingen te noteren bij de 34 onderzochte containerparken. We weten allemaal dat die spaarlampen een minimale dosis kwik bevatten die zich verspreidt wanneer de lamp breekt. Dat is geen ramp op containerparken, aangezien die geen gesloten omgeving zijn. Toch is een correcte afhandeling van de inzameling belangrijk.

Bij de meeste containerparken werden de spaarlampen wel bij het kga (klein gevaarlijk afval) gesorteerd, maar veelal lagen die kapot en verspreid in de open plastic bak of ernaast, dus absoluut niet op een goede manier ingezameld.

Minister, wat concludeert u uit de bevindingen van Test-Aankoop?

Wat kunnen we doen aan de verantwoordelijkheid van fabrikanten, enerzijds op de technische en milieu- en energieprestaties van hun producten, maar anderzijds over de manier waarop ze de prestaties van hun producten communiceren aan hun consumenten, dus over de verpakking, die blijkbaar niet strookt met de inhoud ervan?

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de containerparken en hun medewerkers ertoe worden aangemoedigd om die afgedankte spaarlampen met de gepaste zorg te behandelen en op een betere manier in te zamelen?

Uit eerdere antwoorden op mijn schriftelijke vragen bleek dat Recupel zal onderzoeken of en hoe er meer afgiftepunten kunnen komen. Men dacht zelfs aan een wachtrecipiënt bij particulieren. Misschien zijn er ondertussen al concrete resultaten van die onderzoeken bij Recupel?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, ik heb in het verleden al een aantal bezorgdheden over de spaarlampen geuit in deze commissie. Ik heb het artikel in Test-Aankoop gelezen en heb ook een aantal ongeruste e-mails ontvangen over de gevaren van die spaarlampen voor de gezondheid.

De invoering van die spaarlampen is een Europese beslissing. Is daarover nooit een discussie gevoerd in Europa? De opmerkingen en waarschuwingen die momenteel namelijk de ronde doen, zijn niet nieuw. Ik heb een nota bij me waaruit blijkt dat ook in andere landen, zoals in Duitsland, de federatie van ingenieurs adviseert om de spaarlampen zo weinig mogelijk te gebruiken. In het Verenigd Koninkrijk zou men een vervolgonderzoek hebben ingesteld om na te gaan of de Duitse bevindingen kloppen.

Er leeft toch wel het een en ander rond de veiligheid of onveiligheid en het gebruik van die spaarlampen. Welke discussie leeft er binnen Europa? Is de problematiek daar al grondig onderzocht?

Als Europa maatregelen neemt om de gewone gloeilampen te verbieden en algemeen, in heel Europa, te vervangen door spaarlampen, moet dat toch een gefundeerde beslissing zijn. Als er zich problemen voordoen, moet die beslissing door Europa worden herbekeken.

Minister, hebt u contact met uw Europese collega's over deze problematiek?

De heer Bart Martens: Minister, de heer Bothuyne heeft gewezen op het nut om de inzameling beter te laten verlopen, met het oog op het beperken van de kwikvervuiling en om de kwik maximaal te kunnen recycleren. Dat geldt ook voor de zeldzame aardmetalen die in belangrijke mate aanwezig zijn in spaarlampen. Naast die kwikrecycling, die naar behoren

gedaan wordt door onze afvalverwerkers zoals Indaver, zouden we extra technologische stappen moeten zetten om ook die zeldzame aardmetalen te kunnen recupereren zodat onze afhankelijkheid daarvan op termijn wordt verminderd. Minister, zijn er ook aanzetten om onze afvalinzamelaars en -verwerkers te stimuleren tot het terugwinnen van zeldzame aardmetalen uit spaarlampen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Bothuyne, om misverstanden te vermijden, er is geen verplichting tot het gebruik van spaarlampen, er is wel een verbod op het gebruik van gloeilampen. De technologie verandert voortdurend, er zijn ook led-lampen. Het is belangrijk om dit mee te geven.

De performantie van de spaarlampen, zoals startsnelheid, levensduur enzovoort, heeft betrekking op productnormering, en valt dus niet onder onze, maar onder federale bevoegdheid. We zijn natuurlijk wel bevoegd voor de inzameling van gebruikte spaarlampen op de containerparken. Daarvoor bestaat regelgeving die specifieke verplichtingen oplegt voor aanvaarding, sortering en opslag van afgedankte spaarlampen. Dat wordt gecatalogeerd als afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) en als klein gevaarlijk afval. Dit is opgenomen in de sectorale voorwaarden van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM).

Volgens Test-Aankoop leven de exploitanten van de containerparken deze wetgeving niet altijd even goed na, wat uiteraard te betreuren is. Men kan zich echter tegelijkertijd ook afvragen of de lampen werden gebroken tijdens het afleveren op het containerpark, of dat ze reeds gebroken waren. Blijkbaar wordt dat niet nageleefd en dat is een verantwoordelijkheid van lokale besturen. Dat heeft te maken met toezicht op het correct uitvoeren.

Vermeldingen op de verpakking en kwaliteitseisen hebben te maken met productnormering, en dat is dus een federale bevoegdheid. De exploitatie van het containerpark is een verantwoordelijkheid van de containerparkwachter, die over voldoende kennis moet beschikken over de gevaarseigenschappen van AEEA. In het verleden zijn er al heel wat inspanningen geleverd om dit te verbeteren. Dit onderzoek toont aan dat deze inspanningen moeten worden herhaald. Dit heb ik daarnet ook gezegd over asbest. Waar nodig zullen nog extra inspanningen moeten worden geleverd. Ik zal dit op de agenda van het structureel overleg met de VVSG, Interafval en de OVAM plaatsen. Ik zal er ook Recupel, als belangrijke partner in de inzameling en verwerking van AEEA, bij betrekken.

Mevrouw Van den Eynde, u vroeg of dit al is aangekaart op het Europese niveau. Nee, niet in de commissie Leefmilieu, omdat de bepalingen over het gebruik van gloeilampen worden besproken in de commissie Energie, waar ikzelf geen deel van uitmaak.

Mijnheer Martens, voor de recuperatie van materialen hebben we het Materialendecreet. Er wordt verder ingezet op het stimuleren van het hergebruik. Ik maak me sterk dat het op termijn veel interessanter is om die materialen terug te winnen en opnieuw te gebruiken, dan ze gewoon te laten tenietgaan. Daar wordt ook ten volle op ingezet.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, u bent in deze zaak inderdaad gedeeltelijk bevoegd, zeker inzake de afvalinzameling en -verwerking. Het is belangrijk om de producenten op hun verantwoordelijkheid te wijzen, zowel over de communicatie als over de manier van inzamelen. Als de recipiënten op de containerparken niet afdoende zijn om de spaarlampen in al hun vormen en maten op een goede manier in te zamelen, dan mag je de containerparkwachter zoveel opleiden als je wil, het zal moeilijk zijn om het op een goede manier te doen. Vanuit de betrokken organisatie moeten de nodige maatregelen worden genomen om de kwaliteit van inzamelen te garanderen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik begrijp dat u niet bevoegd bent, maar uit het artikel van Test-Aankoop blijkt dat spaarlampen niet altijd milieuvriendelijk zijn. Ik suggereer dat u deze problematiek in de Europese Commissie ter sprake brengt. Het zou goed zijn dat dit probleem eindelijk wordt uitgeklaard. Dit leeft wel in sommige landen, en niet bij ons alleen. Het debat hierover moet absoluut worden geopend. Ik hoop dat u hiervoor mee de aanzet zult geven.

De heer Bart Martens: De invulling van de Ecodesignrichtlijn is tot nu toe enkel een energetische invulling geweest. Men legt energieverbruiksnormen op aan lampen, elektrische apparaten enzovoort. Die richtlijn op zich houdt wel de basis in om naar een meer duurzaam materialenbeheer te gaan. Men zou zelfs kunnen opleggen dat die bepaalde producten een minimale hoeveelheid recycled content of hernieuwbare grondstoffen moeten bevatten. Tot nu toe blijft het beperkt tot een richtlijn die normen uitvaardigt die slaan op het energieverbruik en die niet kijken naar de totale levenscyclusimpact op het milieu van nieuwe producten en goederen. Dat is natuurlijk niet uw schuld.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is niet mijn schuld, het is mijn verwezenlijking dat we dat hebben laten opnemen toen ik voorzitter was van de Europese Raad Leefmilieu in een aanbeveling van de Raad Leefmilieu dat de Ecodesignrichtlijn ook rekening moet houden met de volledige levenscyclus van materialen en dat duurzaam materialenbeheer er ook in opgenomen is. We hebben daarop geanticipeerd. Die beslissing is voltallig genomen door de 27 lidstaten van de Europese Unie.

Dit was deels al een antwoord op uw vraag, mevrouw Van den Eynde. Die bezorgdheid is opgenomen door de raad met het duurzaam materialenbeheer, maar ik wil gerust mevrouw Huytebroeck, die momenteel in de raad zit, het signaal meegeven dat ze dat op de agenda plaatst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaamse beleid inzake natuur- en milieueducatie
- 1957 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, natuur- en milieueducatie (NME) is sinds het Natuurdecreet van 1997 verankerd in het Vlaams milieubeleid. In uw beleidsbrief 2011-2012 komt dat aan bod onder OD 141 ‘De natuur- en milieueducatie in Vlaanderen wordt verder gestimuleerd en ondersteund’.

Ik citeer: “Eind 2011 werd een basiscursus natuur- en milieueducatie georganiseerd. In 2012 worden vervolgmodules ingepland en een derde Vlaamse NME-dag georganiseerd. In samenwerking met de diensten van de minister-president werd een methodiek ontwikkeld en een trainingsaanbod voorzien om de visieontwikkeling en reflectie over Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) binnen organisaties te bevorderen.

In 2012 zal het project MOS (Milieuzorg Op School) ook zijn expertise inzetten bij twee prioritaire nascholingsprojecten over EDO die door de minister van Onderwijs betoelaagd worden. De Vlaamse Regering besliste om het project Ecocampus verder te zetten voor de periode 2011-2015. In 2012 wordt het project Speelgroen geconsolideerd met de publicatie van een handleiding en een vormingsaanbod voor de jeugdsector. De interactie met de milieusector (zowel de overheid als de bedrijfssectoren) zal in 2012 ten behoeve van Ecocampus en de educatieve centra opgevoerd worden.”

Minister, ook in uw beleidsnota wees u erop dat het belangrijk is dat burgers zich meer bewust worden van de impact van hun gedrag op de natuur en het milieu. De Minaraad gaf op eigen initiatief begin maart 2012 een briefadvies over het Vlaams NME-beleid voor de toekomst. Daarin kwam de raad tot de conclusie dat NME/EDO-beleid op Vlaams niveau cruciaal is, onder andere als ondersteuning bij de maatschappelijke transitie die Vlaanderen de volgende decennia moet doorlopen waarbij zowel het economische, het sociale als het culturele systeem moeten worden verduurzaamd.

Minister, dat roept enkele vragen op. Wat is de stand van zaken van de lopende projecten met betrekking tot het NME-beleid? Graag een toelichting hierover. Op welke wijze wordt ervoor gezorgd dat de projecten passen in een integrale visie? In hoeverre zijn de verschillende projecten complementair? In hoeverre werd reeds onderzoek verricht naar de effectiviteit van de huidige milieueducatieprojecten? Wat waren de conclusies en welke bijstellingen werden als gevolg hiervan gedaan? In welke mate volgt u het briefadvies van de Minaraad? Hoe sluit dat aan bij uw projecten? Hoe zult u dit vertalen in concrete beleidskeuzes? In hoeverre vereist dit een beleidsoverschrijdende aanpak?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, ik heb een zeer uitgebreid antwoord voor u met zeer veel gedetailleerde informatie. Ik geef eerst wat beschouwingen.

De driedaagse NME-basiscursus van 23 tot 25 november 2011 met 65 deelnemers, besteedde uitgebreid aandacht aan een aantal essentiële inhouden en werkvormen voor iedereen die als praktijkwerker in de NME-sector aan de slag gaat. In het najaar 2012 wordt dat herhaald in een verdiepingsstudiedag. Een tweede, nieuwe editie van de professionele NME-cursus wordt gepland in het voorjaar 2013.

Op 14 februari 2012 namen 273 NME-professionelen deel aan de derde Vlaamse NME-dag. Op het programma stonden 29 sessies van anderhalf uur en een georganiseerd netwerkmoment. Daarnaast waren er 2 tentoonstellingen en 30 NME-infostanden. Ik was daar zelf aanwezig en heb gezien dat er bijzonder veel dynamiek was. De vierde NME-dag wordt gepland in het najaar 2013.

De visieontwikkeling rond Educatie voor Duurzame Ontwikkeling werd en wordt gestimuleerd door EDOMeN, een gespreksmethode om visieontwikkeling en reflectie te stimuleren over EDO binnen organisaties, instellingen of verenigingen. De methode kan worden begeleid door een teamlid van de organisatie of als vorming worden aangevraagd. Er werden reeds vijf ‘train the trainer’-momenten georganiseerd voor een vijftigtal personen. EDOMeN werd reeds bij vijftien organisaties doorlopen. De methode wordt ook gebruikt door de MOS-begeleiders bij hun begeleiding van schoolteams. De basiscursus natuur- en milieueducatie was doorvlochten van de EDO-principes. EDO wordt ook geïntegreerd in MOS en Ecocampus.

Op 1 december 2011 waren er 3843 MOS-scholen. Dat is 75 procent van alle Vlaamse basisscholen en 77 procent van de secundaire scholen. Daarvan behaalden er 2063 een of meer logo’s en 83 de internationaal erkende Groene Vlag. De huidige projectperiode loopt af op 31 augustus 2013. De verschillende projectpartners zijn momenteel in gesprek over de voortzetting van het project na deze datum. Daarbij wordt gefocust op verdieping en verankering, coaching in plaats van guiding, netwerking, verruiming en het inpassen binnen EDO.

In het kader van de nascholing op initiatief van de Vlaamse Regering werd voor het schooljaar 2011-2012 het thema ‘Educatie duurzame ontwikkeling als opstap naar burgerzin’ naar voren geschoven. Daarbij treedt MOS op als partner in twee EDO-nascholingstrajecten: Planeet aarde op je bord, geïnitieerd door het Gemeenschapsonderwijs, en de Timaeus Story van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs. Beide trajecten bestaan uit een zestal sessies. MOS geeft een inhoudelijke insteek voor de sessies en neemt ook individuele schoolcoachingsessies voor zijn rekening. Ook het volgend schooljaar zal EDO een prioritair nascholingsthema zijn.

Inzake het project Speelgroen werd in het voorjaar 2012 een derde oproep naar jeugdverenigingen gelanceerd. Hiermee willen we bijkomend vijf verenigingen selecteren, die zullen worden ondersteund met een ontwerp en financiële tegemoetkoming voor de realisatie van hun vergroeningsprojecten. Zij zullen een eerste versie van de handleiding over de aanpak van vergroening door een vereniging kunnen uittesten. De definitieve versie van het handboek zal daarna beschikbaar zijn op de website www.speelgroen.be.

Na een grondige evaluatie van het eerste Ecocampus-project 2008-2011 ging in september 2011 een tweede Ecocampus-project van start met een gewijzigde werkwijze en een focus op de integratie van duurzame ontwikkeling in de curricula van het hoger onderwijs. Op 19 april 2012 organiseerde Ecocampus in samenwerking met de afdeling Hoger Onderwijs van het Departement Onderwijs en Vorming een symposium. Samen met meer dan 150 stakeholders van het hoger onderwijs, het middenveld, de bedrijvensector en de overheid werd gezocht naar de rol van het hoger onderwijs bij de transitie naar een duurzame samenleving. Dit symposium werd voorbereid door een ruime expertengroep, bestaande uit afgevaardigden uit het hoger onderwijs en andere sectoren met elk hun expertise op het vlak van duurzaamheid. Momenteel wordt in overleg met de expertengroep gewerkt aan een strategisch plan met visie en missie en concrete acties. Zo kan de komende jaren werk gemaakt worden van de integratie van duurzaamheid in het hoger onderwijs, binnen zijn onderwijsopdracht, zijn onderzoeksopdracht, zijn interne bedrijfsvoering en als maatschappelijke actor.

De Vlaamse NME-centra van Kalmthout en Grimminge evolueren in sneltempo naar Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu. Daarbij komt de nadruk te liggen op de tweede lijn, met name vorming geven aan de lesgevers zoals educatoren, leraren en vormingswerkers die de eerste lijn verzorgen en op de vorming van deskundigen en leidinggevenden van doelgroepen. De kennis- en vormingscentra zelf blijven actief in de eerste lijn als proeftuin voor de ontwikkeling van vernieuwende methodieken, materialen en programma's.

De werking van de dienst NME is gestoeld op de zeven opdrachten van het NME-programma, goedgekeurd door de Vlaamse Regering in 2003. Op basis hiervan stelde de dienst NME een visie- en beleidsnota Natuur- en Milieueducatie op voor deze regeerperiode. Daarin worden vier richtinggevende principes geformuleerd: de pedagogische benadering van NME, de emancipatorische invalshoek, het levenslang en levensbreed proces en de duurzame ontwikkeling als richtinggevend kader. Elk werkingsjaar wordt een actieplan opgemaakt om de strategische en operationele doelstellingen uit deze visie- en beleidsnota te realiseren. Deze werkwijze garandeert de complementariteit en de onderlinge uitwisseling tussen en de samenhang van de projecten.

De afdeling Milieu-integratie en Subsidiëringen, waartoe de dienst NME behoort, ondergaat op dit ogenblik een transformatie waarbij natuur- en milieueducatie als instrument verder ontwikkeld wordt in de dienst Milieuvorming en –educatie, en ingezet kan worden voor een bredere waaier van doelgroepen waar de verschillende diensten van de afdeling op focussen. Dit houdt een verbreding in van de inzet van NME naar heel diverse doelgroepen, ook buiten het puur educatieve domein, met extra aandacht voor de transitiebeweging en groene economie.

De positieve effecten van natuur- en milieueducatie worden breed erkend. Studies die deze effecten kwantificeren, zijn nagenoeg onbestaande en meestal moeilijk te realiseren en duur.

Om op een kostenefficiënte manier te antwoorden op de maatschappelijk verantwoorde vraag over de effectiviteit van NME is een geschikte casus noodzakelijk. Het MOS-project, dat sinds jaren breed is ingeburgerd in het Vlaams basis- en secundair onderwijs, is daarvoor geschikt.

Er is een opdracht gegeven voor een kwalitatieve en kwantitatieve studie 'Impactanalyse en verbetervoorstellen voor Milieuzorg op School'. Er worden twee onderzoeksvragen gesteld: waar en hoe leren mensen over natuur en milieu, en op welke manier kan een milieuvriendelijke houding zich ontwikkelen? Wat brengt MOS teweeg en wat zijn de

educatieve effecten van het project? Centraal daarbij staat de vraag naar wat leerlingen en leerkrachten uit het project leren.

In de studie worden leerlingen, oud-leerlingen, leerkrachten en MOS-teams van secundaire en basisscholen bevraagd. Daarbij worden variabelen gehanteerd zoals geslacht, leeftijd, socio-economische status, de school waar men naartoe gaat enzovoort.

Op dit moment loopt ook een doctoraatsonderzoek over educatie voor duurzame ontwikkeling, gebaseerd op zeven praktijkcases waarbij onderzocht wordt op welke manier het NME/EDO-beleid de cases beïnvloedt en vice versa.

Het NME-beleid beantwoordt nu al in grote mate aan het briefadvies van de Minaraad. Ik zal dus de gemaakte keuzes in het NME-programma blijven volgen. Enerzijds wil ik een continue werking ten aanzien van het onderwijs verzekeren door langdurige engagementen aan te gaan. Anderzijds wil ik programma's opzetten vanuit het principe 'teach the teacher'. Daarbij komen ook hardere sectoren aan bod die we meer willen betrekken bij bijvoorbeeld niet-formele leercontacten.

De hervorming van de afdeling Milieu-integratie, die op dit ogenblik geïmplementeerd wordt, zal toelaten om het werkveld te verbreden en nog beter in te spelen op de geformuleerde adviezen. Om de verruimde NME-doelstellingen te realiseren, heb ik besloten om de Vlaamse centra, zowel De Helix als De Vroente, om te vormen tot Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu. De personele inzet wordt daarbij sterk beperkt tot het ontwikkelen en uittesten van nieuwe materialen, methodes en programma's, dit om de nodige voeling te behouden met de NME-praktijk.

Om geen hiaten te slaan in het NME-landschap blijft de eerstelijns-NME wel mogelijk maar wordt zij uitgevoerd door gidsen die door de centra worden opgeleid en begeleid. Ook zal men meer inzetten op de nascholing van leraren om uitgewerkte NME/EDO-programma's zelf te begeleiden.

Op vraag van de sector zal het Vlaams NME-platform, dat zich de laatste twee jaar voornamelijk had beperkt tot overleg over de Vlaamse NME-dag en de professionele NME-cursus, zijn doelstellingen herwaarderen in de vorm van een halfjaarlijks overleg over de beleidslijnen. Het gaat dan over het aftoetsen en afstemmen van het Vlaamse NME-beleid, het NME-beleid van lokale overheden, de rol van de ngo's enzovoort. Er wordt met andere woorden teruggegrepen naar de oorspronkelijke doelstellingen van het NME-platform: stimulerend optreden bij de beleidsvoorbereiding als denktank, meedenken over wenselijke langetermijndoelstellingen, versterken van onderlinge samenwerkingsverbanden, advies verlenen bij de uitvoering van de lopende initiatieven, en algemene kwaliteitsbewaking van de gewestelijke NME-werking.

Inzake EDO neemt de dienst Milieueducatie en -vorming een belangrijke rol op zich als trekker van het EDO-platform. Zowel de centra als de dienst zelf en de projecten zetten zich sterk in om EDO-methodes te ontwikkelen en toe te passen in hun natuur- en milieu-educatieve programma's. Uiteraard blijft daarbij de milieupijler het meest ontwikkeld, maar wordt ook rekening gehouden met de sociale aspecten en in toenemende mate ook met de economische aspecten. EDO is immers in de eerste plaats een richtinggevend principe dat in alle educaties aan bod moet komen zonder de eigenheid van de specifieke educaties te verliezen.

De dienst Milieuvorming en -educatie blijft de internationale aspecten van NME opvolgen en fungeert als doorgeefluik naar de NME-actoren van andere overheden. Hij neemt actief deel als Vlaamse vertegenwoordiger in de educatiewerkgroep van de Benelux en organiseert volgens een beurtrol om de vijf jaar de Benelux-conferenties. De dienst levert ook de Vlaamse vertegenwoordiger in de UNECE-stuurgroep (Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties) over het 'Decennium voor educatie voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties'.

MOS is vertegenwoordigd als affiliated member bij de Foundation for Environmental Education (FEE) voor ecoscholen. Daarnaast draagt MOS haar methodiek internationaal uit via bilaterale contacten met bijvoorbeeld Bulgarije.

Mijnheer Vandaele, dit was een heel omstandig antwoord om u ervan te overtuigen dat er heel wat gebeurt op het vlak van milieu-educatie.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik zou geen ogenblik durven te twijfelen aan u en uw inspanningen op het gebied van milieueducatie, maar u weet dat de NME mij na aan het hart ligt. Ik ben inderdaad blij dat u aan de weg blijft timmeren. Het is iets dat nooit ophoudt, er worden voortdurend nieuwe mensen geboren, we moeten hen telkens weer overtuigen van milieusparend gedrag. Het werk is nooit af.

U hebt het op een bepaald moment ook over de natuur- en milieueducatieve centra en de bezoekerscentra gehad en u noemde Kalmthout en Grimminge, De Vroente en De Helix, als centra die een Vlaamse opdracht hebben, als een soort expertisecentra. Dat is met name voor De Helix zo. Als ik me niet vergis, komen er een aantal aanpassingen op ons af in het kader van de interne staatshervorming, en ik dacht dat de meeste van die centra in de richting van de provincie zullen gaan. Er bestaat hierover een heel oude discussie. Ik herinner me in West-Vlaanderen de jarenlange discussie bij het tot stand komen van De Nachtegaal in De Panne over de vraag wie het zou doen: de provincie, het Vlaamse Gewest of samen. We kennen de afspraken die werden gemaakt in de Vlaamse Regering, maar is er al wat helderheid over op het terrein? En is er al een timing voor de nieuwe bevoegdheidsverdeling met betrekking tot de educatieve centra?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We zijn volop in overleg, maar de principes heb ik hier al voor een stukje blootgegeven. Twee zullen echt als gewestelijk, Vlaams kennis- en vormings-centrum worden behouden: De Helix en De Vroente. De rest zou inderdaad naar de provincies worden overgeheveld, maar uiteraard worden ze nog ingeschakeld in het geheel van milieueducatie. Dit is een afspraak die werd gemaakt in het kader van de interne staatshervorming. Dat vraagt natuurlijk een overgangsperiode, want we moeten inzake het personeel en dergelijke eerst duidelijkheid hebben. Dat alles zijn we nu in samenspraak met onze diensten, maar ook met de provincies aan het uitwerken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de invoering van een sorteerlogo
- 1970 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, sommige thema's blijven natuurlijk terugkomen in deze commissie. Het sorteergedrag van de Vlamingen en de problematiek inzake sorteer- en afvalregels is zo'n thema.

Het blijft voor vele burgers in Vlaanderen onduidelijk wat er nu wel en niet in de blauwe afvalzak mag. We zien dat er regelmatig stickers op de blauwe zakken worden aangebracht omdat de burgers verkeerd hebben gesorteerd. Die burgers reageren dan heel verontwaardigd, want ze denken dat ze het goed hebben gedaan, dat ze op een degelijke manier hebben ingezameld, maar achteraf blijkt dat dit niet het geval was. Sommige delen van bepaalde verpakkingen mogen wel in de pmd-zak, andere niet.

Omdat u in een eerdere discussie hebt aangegeven dat u een uitbreiding van de inzamelfractie niet zag zitten, is de invoering van een sorteerlogo mijns inziens een must. In het verleden stelde Fost Plus dat het invoeren van een sorteerlogo niet haalbaar was, maar nu blijkt dat een Nederlandse supermarktketen dit wel kan. Zo zal de supermarktketen Albert Heijn in Nederland voortaan de verpakkingen van huismerkproducten bedrukken met een weggooi-wijzer. Die wijzer legt aan de klanten uit hoe de verschillende onderdelen van een verpakking het beste kunnen worden weggegooid.

Ik zou u daarom willen vragen of u het systeem dat in Nederland wordt ingevoerd, reeds hebt onderzocht. Lijkt eenzelfde soort weggooiwijzer een haalbare kaart om in Vlaanderen in te voeren? Welke initiatieven zult u nemen teneinde zo veel mogelijk afval op een juiste manier weg te gooien of te recycleren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, wat Albert Heijn zal doen voor de huismerkproducten, is natuurlijk ook bij de OVAM terechtgekomen. De OVAM is dus op de hoogte.

Het is een interessant idee, maar het is niet evident om het uit te voeren. Het kan immers maar met verpakkingen die heel specifiek voor onze regio worden gemaakt. In de gewesten hebben we bepaalde manieren van sorteren die niet overal gelden. Het is niet evident. Meestal zijn verpakkingen voor heel België of zelfs voor Europa bestemd. Veel verpakkingen zijn op de Benelux-markt afgestemd.

Gemeenten en intercommunales doen veel inspanningen om de sorteerboodschap duidelijk te maken en om erover te communiceren. Dit gebeurt via websites, infobladen en inzamel-kalenders. Iedereen ontvangt geregeld informatie hierover in de bus. Daarnaast heeft Fost Plus in zijn laatste campagne ook de nadruk gelegd op het juist sorteren. Ik kan hiervoor verwijzen naar de website www.betersorteren.be. Op deze site wordt uitgelegd hoe verschil-lende verpakkingen moeten worden gesorteerd. Fost Plus en de andere beheersorganismen worden blijvend aangemoedigd om duidelijk te communiceren over de inzameling.

Het is dus een goed idee, maar de uitvoering is zo goed als niet haalbaar omdat we geen producten hebben die alleen voor ons gewest worden verpakt. Die randvoorwaarde is dus al bijzonder moeilijk. We blijven uiteraard wel inzetten op de kennis.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik betreur uw antwoord toch wel enigszins, want blijkbaar kan die ene supermarktketen meer dan wij. Het zou goed zijn indien u contacten zou leggen en zulke ketens zou stimuleren om alleszins voor de eigen verpakkingen dezelfde regels te volgen als Albert Heijn. Als de ene het kan, waarom kunnen de anderen het dan niet? Ik begrijp dit werkelijk niet.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Nederland heeft één sorteerregel voor heel Nederland en Albert Heijn heeft één huismerk waarop de wijzer wordt aangebracht. Op de andere producten gebeurt dat niet. Daar is het dus veel simpeler. Wij hebben geen enkel huismerk dat alleen een Vlaamse, Nederlandstalige verpakking op de markt brengt. Een verpakking is altijd tweetalig omdat we nu eenmaal in een ingewikkeld land leven. Dat is het grote verschil tussen Nederland en Vlaanderen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Dan zal het een opdracht zijn voor als wij in een onafhankelijk Vlaanderen wonen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■